

«par une fente de la cloison *admirait* les acrobaties de sa soeur» i val a dir que alguna cosa d'aqueix ús metafòric hi ha, però aquest obscè germanet mira... sense plaer intel·lectual; i fins i tot hi ha «*miror*: expecto» en un glossari conservat en un ms. vaticà del S. VII (CGL IV, 118.11), on certament tenim ultracorrecció o errada de còpia per *specto*.

Hi afegim fraseologia d'interès: «Jo som com les noyes de l'Empordà: molt *mirar* y poc tocar», amonestant l'envidadora però severa Coralí (Marian Vayreda, *Puny.*, t. IV, 94 (77)). *Mira't*, *miri's*, datiu ètic molt col·loquial nostre —'fixa't, repara que'— ja ve de lluny: «quant creatura petita mor --- a la porta del cel dirà: "*Mira't*", - e trobarà's sutze del peccat original, no y entrarà en paradís - "mas puy's no has culpa, vés al loc on no han dolor"», StVicentF (*Quar.*, 282, 106); «--- luscus; *mirar de través*: limis oculis aspicere; lo qui *mira de tort*: hic limis», OPou (*ThPu.*, 246). Des de *mirar-se*, ja d'antic s'arriba quasi a 'considerar-se (un mateix) ---': «la novensana / torna's ufana, / com pago vell / *mirant-se* bell, / roda ben alta!», JRoig (*Spill*, 2328); avui *mirar-se* (a algú) *tal o talment* és una manera de dir de calent fortament popular: «aquest dofí *me'l miro dolent, me'l miro capaç* de fer-nos malbé totes les xarxes» sentia jo als vells pescadors de Sant Pol (1928 ---): «serà valent com son oncle i voldrà veure món, i *me'l miro capaç* de fer fortuna com ell», Puig i Ferrater (*Cercle Màgic*, 41).

DERIV.: L'imperatium *mira*, usat exclamativament amb extensió tan general, apareix ja com una mera interjecció més o menys pertot. I això, amb el gran desgast que porta, condueix en molts llocs a mutilacions o breuments: que *mira aquí*, tornat *mi 'qui* s'ha convertit en un ver adverbial demostratiu en el Ross., és tan conegut que no valdrà la pena de donar-ne les cites, que trobaríem a grapats en els versos de Saisset: s'hi ha convertit en l'equivalent del ll. *ecce*, angl. clàssic *lo, it, ecco*, cat. *vet aquí* etc.; i dels paral·lels fr. *voilà, voi-ci*, prov. *vaquí*, però amb paper semblant i constitució igual als de *voici*, també hi ha *mi-ci* en el mateix Saisset, i els altres escr. d'aquest domini dial.: «*mi 'ci* que aquells segons que esperava la mort, el seu esperit es va aclarir com un gran dia de sol», Ant. Cayrol (*Cont. Cerd.*, 19). En el Capcir sentia jo també amb el mateix valor *mi lá* (= fr. *voilà*), però així mateix *mi ki l nostra kám* (Els Angles, 1960). La contracció *mà* té bastanta extensió valenciana, sobretot en el Nord: «en els pleits, el qui guanya n'ix en camisa, conque *mà* tu com n'exirà el que perd» escriu, en el Maestr., Borràs i Jarque (*BSCC* xv, 243). I segons sembla, a Valls combinen això amb aquella forma capcinesa, fent-ne *mallà-te'l* 'mira-te'l' (*BDLC* ix, 57). És barceloní i gironí col·loquial, més aviat infantil, *manoi* [*mənóí*, 1910] (< *mira noi*), exclamatiu no demostratiu: «*mira noi* que n'hem sigut d'oreiuts», Ruyra (*Pinya de R.* II, 51).

Mira f. [fi S. xv, val., *Brama*] 'intenció' > 'voluntat' de vegades: «Les meves *mires* / són que no crideu així / o de la que s'armi aquí / n'hi haurà per llogar cadires!», Pitarrà (*L'Esquella d. l. T.*, *Gatades* I,

71); a Ribagorça *bona mira* passant per 'bon resultat' arriba 'a gran quantitat': d'un camp considerable em deien a Roda «n'hi hai bona mira» (1957). *Mirada* [fi S. xv, *Somni de Joan Joan*]; «En una hora de pau serena, / cap al tard d'una vida plena, / a redós d'un antic Palau, / em plau de girar la *mirada* / a tant d'amor i cosa amada / abans de di'ls-hi —Adéu-siau» (*Elegia de Val.*, 1d) «alliberats de tot, a vora d'aquest mar, / tot just el teu esguard li trobi la *mirada*, / Hafiz, amb la presència delecta't de l'amada», Coromines (*O. C.*, 1395).

Mirador [c. 1460]: «al refetor / a tart s'hi meten / --- / del dormidor / escuses prenen, / fingint mal tenen, / dormir-hi fugen: / temprades pugen / al *mirador* / del parlador / tart se'n partixen / ---», JRoig (*Spill*, 5409); afavorit en el romancer: «montau en aquí, don Blasco, / montau en lo *mirador* / que veureu castells y monts; / la bella, que pronta n'era, l'en gità del *mirador*: / —Moriu ---», MilàF (*Romillo.*, 223.8, reco. a l'Alguer per Josep Frank); i semblantment: «--- del més alt del *miradó*» (id., 218E); no és estrany, doncs, que el mateix MilàF se'n torni aede: «Los *miradors* de Jaca - tots ne són plens, / per veure dels pugnaires - los gentils fets» (*ProsB*, v. 129). En l'ús popular dels països del Migjorn esdevé més aviat 'turó, qualsevol' que 'bellesguard': així a la Serra de Na Burguesa entre Calvià i el castell de Bellver (1964); i a l'Albufera designa l'indret a penes més elevat des d'on tira el caçador: a Sollana crec que l'empren amb un valor com el de les «replaces» (cast. *puestos* de tiradors), que diuen a Sueca: n'hi ha un, p. ex., que li diuen *el mirador dels Pardals de Auja* (1962).

En un sentit com el de 'mirador elevat', es degué usar a Cat. el ll. MIRACULUM, pl. -ACULA, potser ja en el ll. vg. tardà: és sabut que Balari se n'ocupà en *Orig.*, 286; d'on el NL tan repetit de *Miralles* (*EntreDL* I, 37, 41; E. T. C. I, 118) (cf. els paral·lels *Finestres*, *Finestrelles*), que ell documentava en escriptures des de 986, en la forma *miralias*; però -ALIA no s'explicaria morfològicament en llatí amb tal sentit, i hem de mirar-ho com a representació del nexa -CL tornat -yl en fonètica romànica: és doncs un duplicat de *mirall* = *espill*, SPECULUM, el qual justament apareix amb el mateix valor a Ribagorça (*Espills*, llogaret a la carena d'una serra de la Terreta, entre la Ribagorçana i Tremp). Nicolau d'Olwer hi posa una postilla en el *Bull. Du Cange* de 1927, definint *Miralio* en un doc. de 974 com «poste frontière d'observation»; era llatí clàssic *specula* per 'lloc de guaita'; f. que pogué ser pres per un neutre plural —d'aquí ll. vg. *SPECULLOS diminutiu, d'on deu venir el nom del poblet d'*Espiells* en el Penedès— de manera que podríem considerar *Miralles* = *mirall* 'espill' com una espècie de calc.

Del tipus MIRANDA [«mirador, *specula*», Belvitges; *BDC* xx, 123] ja m'ocupo tan extensament en el DECH (MIRAR, nota 8), que basta remetre-hi; en català es presenta en forma semiculta o apropençalada, amb conservació de -nd- (en castellà és encara més recent que en cat. [1925 o 1936] àdhuc com a NL): una excepció és *Roca Mirana* a la Conca de Tremp, gran